ORGANIZACYA WEWNĘTRZNA

DYREKCYI GŁÓWNÉY,

TUDZIEŻ

DYREKCYÓW SZCZEGÓŁOWYCH

TOWARZYSTWA KREDYTOWEGO ZIEMSKIEGO.

WARSZAWA.

W DRUKARNI PRZY ULICY KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE Nro 385.

W IMIENIU NAYJAŚNIEYSZEGO

MIKOŁAJA I.

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego.

Xiąże Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

W WYKONANIU art: 144 Prawa Seymowego o ustanowieniu Towarzys: Kredytowego Ziemskiego względem przepisania Organizacyi i Etatów dla Dyrekcyi Głównéy, i Dyrekcyi Szczegółowych Towarzys: Kred: Ziems: — Na przedstawienie Dyrekcyi Głównéy tegoż Towarzystwa, po wysłuchaniu zdania Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu, postanowiliśmy i stanowiemy, co następuie:

ORGANIZACYA WEWNĘTRZNA

Dyrekcyi Głowney Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

TYTUŁ I.

Skład i Etat Dyrekcyi Główney, iey attrybucye, Posiedzenia i porządek czynności.

§ 1.

Oprócz osób do składu Dyrekcyi Główney Art: 100 i 108 Prawa Seymowego o Towarzystwie Kredytowém Ziemskiem przeznaczonych, Dyrekcya mieć będzie dodanych dla pomocy Kassyera, Buchaltera, 2 Rachmistrzów, Archiwistę, 4 Kancellistów, 2 woźnych i posługacza.

§ 2.

Etat dla Dyrekcyi Główney będzie następuiący:

dla każdego Radcy za czas urzędowania w stosunku roczney pensyi . . .	Złł:	7,000
dla Pisarza	—	6,000
dla Kassyera	—	6,000
dla Buchaltera	—	6,000
dla każdego Rachmistrza	—	4,000
dla Archiwisty . . .	—	3,000
dla każdego z Kancellistów z wolnością nierównego podziału w miarę zdolności	—	1,500
dla każdego woźnego z wolnością nierównego podziału	—	1,100
dla każdego posługacza	—	800
na dyety i koszta podróży	—	12,000
na lokal, opał i światło .	—	12,000
na utensylia i potrzeby kancellaryine . . .	—	8,000
na extraordynarya . .	—	3,000

§ 3.

W razie konieczney potrzeby przy początkowych zwłaszcza czynnościach, przyięta być może pewna liczba Dyetaryuszów do przepisywania.

§ 4.

Do tego Etatu, Dyrekcya Główna stosować się powinna, szczególniey co do płacy Urzędnikom i Officyalistom naznaczoney.

Co się tycze wydatków, które w Etacie stale oznaczone być nie mogły, Dyrekcya Główna starać się powinna zrobić oszczędzenie, a gdyby oznaczona summa okazała się niedostarczaiącą, uczynić powinna przełożenie do Komitetu, aby ią do użycia większéy summy upoważnił.

§ 5.

Nim iednak Komitet Towarzystwa zawiązany zostanie, i gdy przy po-

cząłkowych zwłaszcza czynnościach obecność większey liczby Radców nieuchronnie iest potrzebną, i nie można dostatecznie przewidzieć wszystkich wydatków, Dyrekcya Główna mocna będzie w ciągu roku 1826, i aż do zawiązania się Komitetu, z forszusu przez Rząd udzielonego czynić, takie wydatki, iakie za potrzebne uzna, stosuiąc się co do ilości wynagrodzenia dla Urzędników do powyższego Etatu.

Za utworzeniem się Komitetu zdany mu będzie z tych wydatków dokładny rachunek.

§ 6.

Dyrekcya, na Posiedzeniu w komplecie przynaymniey 9ciu Członków, wybierze Pisarza, Kassyera, Buchaltera, i Rachmistrzów, oraz wyda tymże Urzędnikom stosowne Nominacye, Zanominuie także Dyrekcya Archiwi-

stę z Kandydatów przez Prezesa przedstawionych. — Wybór Pisarza, do roztrząśnienia Komitetowi Towarzystwa pod względem kwalifikacyi przedstawiony być winien.

§. 7.

Kassyer i Buchalter złożyć powinni Kaucye po Zł: Pol: 10,000. Przy wybieraniu tych Urzędników Dyrekcya uważać powinna, aby wybor iéy padł na osoby doświadczonéy cnoty i nieskazitelnego charakteru, ludzi pewnych, pilnych, i naylepszéy konduity; Jeśli bowiem Dyrekcya nie zachowa w téy mierze przyzwoitéy ostróżności, za wynikłe ztąd szkody dla Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego z własnych majątków odpowiedzialną będzie.

§. 8.

Pisarz oraz Kassyer, Buchalter i

Rachmistrze oddalać się nie mogą z mieysca Urzędowania bez pozwolenia Dyrekcyi na piśmie i to na czas bardzo krótki, Wszyscy zaś inni Officyaliści Dyrekcyi bez takiegoż pozwolenia Prezesa.

§. 9.

Zastępstwo Pisarza oraz Kassyera, Buchaltera i Rachmistrzów, wrazie oddalenia się z nich którego, urządzone ma być na koszt ich i odpowiedzialność, w osobie pewnéy i potrzebną Kwalifikacyę do tego maiącéy; Dyrekcya zaś przez ten czas czuwać powinna, aby służba uszczerbku nie poniosła.

§. 10.

Gdyby który z nich dla słabości zdrowia lub innéy przeszkody obowiązków na czas dłuższy sprawować

nie mógł, Dyrekcya w zwyczaynym Komplecie ustanowi stałego zastępcę i stosownie do okoliczności wynagrodzenie dla niego z pensyi niepełniącego Obowiązków Urzędnika wyznaczy.

§. 11.

Prezes na przedstawienie Pisarza nominować będzie Kancellistów, oraz wybierać Dyetaryuszów, nadto zanominuie Woźnych i Posługacza.

§. 12.

Urzędnicy i Officyaliści Dyrekcyi Główney zostaią pod bezpośrednim zarządem teyże Dyrekcyi, która ich wrazie przewinienia, napominać, karami pieniężnemi obciążać i w Urzędowaniu zawieszać może; lecz oddalenie ich lub oddanie pod Sąd Kryminalny, nie może bydź wyrzeczone

iak w Komplecie naymniey 9ciu Osób, i do decyzyi Komitetu Towarzystwa przedstawione.

Za uchybienia Kancellistów Prezes sam może na nich Kary pieniężne porządkowe rozciągać. Względnie złożenia ich z urzędu lub oddania pod Sąd Kryminalny, Dyrekcya w zwyczaynym Komplecie ostatecznie stanowić będzie. Woźnych i Posługacza wrazie złego ich sprawowania się, sam Prezes oddalać będzie mocen.

§. 13.

Obowiązkiem Prezesa iest kierować wszelkiemi czynnościami Dyrekcyi, oraz dostrzegać, aby tak Członki do Składu Dyrekcyi Główney należące, iako i Podwładni Urzędnicy i Officyaliści obowiązki swoie pilnie wypełniali.

§. 14.

Podczas chwilowey nieobecności Prezes zastąpiony będzie stosownie do Artykułu 102 Prawa Seymowego przez Radcę naystarszego wiekiem; na przypadek zaś dłuższego oddalenia się Prezesa, słabości, lub innéy przeszkody, — Rząd mianować będzie stałego Zastępcę.

§. 15.

Na ogólnym Zebraniu Członków Dyrekcyi ułożony będzie porządek starszeństwa po między niemi podług dat urodzenia, oraz ustanowiona koley Urzędowania. — Czterech Radców powinno bydź w Warszawie obecnych, w czynném urzędowaniu: tak zaś zmieniać się powinni, aby zawsze dwóch z poprzedniey Kadencyi na ieden miesiąc do następnéy pozostawało.

§. 16.

Na ogólnym Zebraniu Dyrekcyi w roku bieżącym, Radcy wyciągną losem, którzy z nich po dwóch latach wyyść maią z Urzędowania.

§. 17.

Losowanie to odbędzie się oddzielnie co do Członków każdego Woiewództwa, a gdyby obadwa na posiedzeniu nie byli, Prezes wyznaczy iednego z Radców który los w ich Imieniu wyciągnie.

§. 18.

W czasie Kadencyi żaden z Członków Dyrekcyi oddalać się nie może z Warszawy bez pozwolenia Prezesa.— Prezes pozwolenia takowego udzielić nie może, ieżeli Radca chcący się oddalić nie złoży od innego Członka Dyrekcyi deklaracyi na pismie,

iż go przez czas nieobecności zastępować będzie.

§. 19.

Radca Dyrekcyi któryby się w pełnieniu obowiązków zaniedbywał, lub poruczone mu prace opóźniał, napomniany nayprzód będzie przez Prezesą; gdyby to nieskutkowało, Dyrekcyą udzieli mu napomnienie na pismie, a nawet i wstrzymać mu może pobieranie pensyi. Jeżeli i to nie przyniesie pożądanego skutku, Dyrekcyą przedstawi rzecz Komitetowi Towarzystwa. W przypadku znaczniey-szych uchybień śledztwo przedsiewzięte bydź powinno przez Prezesa.— Dyrekcya może zalecić Radcy do odpowiedzialności pociągniętemu aby się wstrzymał od Urzędowania, i Akta śledztwa Komitetowi do decyzyi przedstawi.

§. 20.

Skoro Dyrekcya dostrzeże iż który z iéy Radców zadłużył się Towarzystwu, tak iż Dobra zaięte mu zostały w Administracyą, może mu nakazać aby się wstrzymał od Urzędowania.

Uważać iednak należy, aby to niedawało sposobności do usunięcia się od Urzędowania tym, którzyby od takowego wyłamywać się chcieli, nie maiąc prawnych wymówienia się przyczyn. — Dyrekcya przekonawszy się iż okoliczność ta nie zachodzi, wyda w myśl Art. 184. Prawa Seymowedo decyzyą, iż Radca który się zadłużył urzędować przestaje, i uczyni przełożenie do Komitetu Towarzystwa, o zanominowanie na iego mieysce zastępcy aż do przyszłego Zebrania.

§. 21.

Również skoro Dyrekcya Główna dostrzeże iż który z Członków Dyrekcyi Szczegółowey zadłużył się Towarzystwu tak iż mu Dobra w Administracyą zaięte zostały, wezwie Dyrekcyą Szczegółową, aby podług prawideł iéy wskazanych postąpiła, a wrazie potrzeby uczyni do Komitetu odezwę o zanominowanie Zastępcy.

§. 22.

Członki Dyrekcyi Głównéy pobierać będą za czas Urzędowania swego pensyą Etatem przeznaczoną. — Utrzymywana będzie Lista ich obecności na posiedzeniach i tym którzy niebytności swoiey nieusprawiedliwią za każdy dzień stosowna ilość z pensyi odciągnięta zostanie. Wyznaczeni na Delegowanych nie mogą się wymówić od poruczonéy im czynności.

W tym razie oprócz wynagrodżenia po złł. 12 dziennie likwidować mogą koszta Poczty za dwa konie.

§. 23.

Posiedzenia zwyczayne Dyrekcyi Głównéy odbywać się będą przynaymniey trzy razy na tydzień; Prezes iednak w każdym czasie i dniu zwołać może Sessyą nadzwyczayną.

§. 24.

Prezes otwiera przychodzące Expedycye do Dyrekcyi Głownéy, praesentatę na nich zapisuie, lub ią Pisarzowi zapisać poleca, i rozdziela ie pomiędzy Członków Dyrekcyi; oraz oznacza czas i porządek wnoszenia przedmiotów na posiedzenia.

§. 25.

Przedstawienia o udzielenie poży-

czki nie mogą bydź oddane do referatu Radcy obranemu z tego Woiewództwa, w którém leżą Dobra na iakie pożyczka iest żądaną.

§. 26.

Radca Dyrekcyi Refferent powinien podług zdania swego stosowną decyzyę w formie expedycyi przygotować i podpisać, poczém wnosi rzecz na Sessyą. — W przypadku różniących się zdań Prezes zbiera głosy poczynaiąc od naymłodszego Radcy. Jeżeli przygotowana przez Refferenta decyzya zostanie przyiętą, Prezes podpisze ią na Posiedzeniu a Pisarz wciągnie do Protokułu, przeciwnie ieśli zdanie Referenta przyięte nie będzie, tenże powinien rzecz wygotować podług zapadłey decyzyi, ieśliby Prezes tego komu innemu nie poruczył.

§. 27.

Łosowanie pomiędzy Radcami w nieparzystey liczbie na posiedzeniu znayduiącemi się stosownie do Art. 101 Prawa Seymowego wtenczas uskutecznić należy, kiedy dla różniących się zdań Prezes do zbierania głosów przystępuie — Radca który wyciągnął los iż do wotowania nie należy, może iednak pozostać w Sali Posiedzeń.

§. 28.

Utrzymywany będzie przez Pisarza protokół posiedzeń do którego zapisywane będą decyzye ważnieysze w treści, a o załatwieniu innych podług Numerów dziennika podawczego wzmianka uczyniona zostanie — Obecność Członków Dyrekcyi w protokóle tym zawsze zapisaną bydź winna.

§. 29.

W końcu każdego posiedzenia protokół w treści zostanie odczytany, i przez komplet Dyrekcyi zacyfrowany. — Na następném posiedzeniu przedstawi Pisarz redakcyą protokułu, który, obecne Członki podpiszą.

§. 30.

Radcy odmiennego zdania będący rozpis swóy, ieżeli tego uznaią potrzebę, w Księdze na to przeznaczonéy, zapisywać będą własnoręcznie z wyłuszczeniem Zasad i powodów dla których z zapadłą decyzyą zgodzić się nie mogli.

Zapisywanie to odmiennego zdania zaraz na Sessyi oświadczane a naydaléy dnia następnego po zapadłey decyzyi uskutecznione i odczytane bydź powinno, na Sessyi przy wniesieniu redakcyi Protokułu z po-

siedzenia poprzedzaiącego, o czém wzmiankę w protokóle posiedzenia rozpoczynaiącego się umieścić należy. — Księga rozpisów pod zamknięciem Pisarza zostawać powinna.

§. 31.

Dyrekcya Główna na ogólnym Zebraniu ułoży wzór Księgi do zapisywania Listów Zastawnych dla Wydziałów hypotecznych, i takowe Księgi stosownie do Art. 203 Prawa Seymowego tymże Wydziałóm prześle. — Niemniéy Dyrekcya ułoży dla siebie i dla Dyrekcyi Szczegółowych wzory Ksiąg rachunkowych i kassowych, i te zaraz zaprowadzić poleci. — Księga obeymuiąca decyzye udzielić się maiącéy stowarzyszonym Właścicielom pożyczki, po iéy zaparafowaniu i podpisaniu przez komplet Dyrekcyi, Ministrowi Przychodów i Skar-

bu do pŏdpisu podaną być winna.— Żadna zmiana w zaprowadzonych księgach i Wzorach rachunkowych nie może bydź przedsięwziętą iak na ogólnym zebraniu Dyrekcyi Głównéy w komplecie przynaymniéy 9 Osób.

§. 32.

Wszelkie skrobanie Liter lub Numerów tak w Księdze decyzyów Dyrekcyi przez Pisarza utrzymywanéy, iak i w Księgach Buchalteryi i Kassowych, oraz wszelkich rachunkach iak naymocniéy się zabrania, wrazie zaś pomyłki należy wyraz niepotrzebny lub Numer przekreślić i ieżeli tego będzie potrzeba, inny na to miéysce wpisać; i zaparafować.— Wykreślenia takowe w Księdze decyzyów Dyrekcyi komplet téyże Dyrekcyi poświadczyć winien.

§. 33.

Wszelkie expedycye Dyrekcyi Główney wychodzić będą z podpisem Prezesa i Pisarza.

TYTUŁ II.

O Pisarzu, Archiwum i Kancellaryi.

§. 34.

Pisarz po otrzymaniu Nominacyi, wykona w Dyrekcyi Główney przysięgę podług roty następuiący:

„Ja N. przysięgam iż obowiązki „Pisarza Dyrekcyi Główney To„warzystwa Kredytowego Ziem„skiego podług przepisów pra„wa seymowego o towarzystwie „kredytowém ziemskiem, oraz „Jnstrukcyi i Organizacyi sumien„nie i gorliwie wypełniać będę.— „Polecenia Dyrekcyi Główney „iako też iéy Prezesa iak nay-

„troskliwiéy uskutecznię; w da-
„waniu opinii prawnych, ści-
„śle trzymać się będę przepisów
„Prawa, nie uwodząc się żadnym
„dla którey kolwiek strony wzglę-
„dem, przyiaźnią, wdzięcznością,
„zemstą, nienawiścią, prośbami
„lub innemi ubocznemi widoka-
„mi. Tak mi Boże dopomoż i nie-
„winna Syna Jego męko."

§. 35.

Pisarz na każdym Posiedzeniu Dyrekcyi znaydować się powinien, i we wszystkich przedmiotach służy mu głos doradczy, z wolnością zapisania zdania swego w protokule posiedzeń.

§. 36.

W Jnteressach i wątpliwościach prawnych bądź pod względem udzielenia pożyczki, bądź wypłaty wie-

rzycielom hypotecznym bądź pod względem depozytów spornych, niemniéy w przedmiotach wydzierżawienia lub sprzedaży dóbr i t. p. udzielać powinien na żądanie Członka Dyrekcyi Refferenta opinią na piśmie, za którą iest odpowiedzialny.

§. 37.

W processach któreby w Imieniu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego prowadzić wypadło, układać powinien i do zatwierdzenia na sessyą przedstawiać, instrukcye dla obrońców, oraz pilnować skutku tychże processów.

§. 38.

Gdyby z powodu okazania się fałszywych listów zastawnych, lub kuponów, śledztwo rozporządzone zostało, Pisarz ile możności obecnym

bydź powinien, całéy czynności, i pomagać Delegowanemu do wykrycia fałszerzy, i wyiaśnienia prawdy.

§. 39.

Do Pisarza należy utrzymywanie Księgi Decyzyi Dyrekcyi Główney Artykułem 109. prawa seymowego przepisanéy, tudzież należącego do niéy Skorowidza. Zapadłe decyzye wpisywać w nią powinien, iak naystaranniéy, i z naywiększą uwagą, aby się żadna pomyłka niewcisnęła. Księga ta zawsze pod zamknięciem Pisarza, i ścisłym iego dozorem zostawać powinna.

§. 40.

Protokół posiedzeń podług § 28 utrzymywać winien Pisarz z wszelką akuratnością, i starać się aby redakcya iego na następne posiedzenie zawsze

wygotowana była. Pilnować także iest obowiązany, aby rozpisy Radców w przyzwoitém czasie do Księgi były zapisywane.

§. 41.

Pisarz utrzymywać będzie dziennik prezydialny tych interessów, które natychmiast wyiawione być nie mogą i zachowywać ma sam papiery do interessów tych ściągaiące się, skoro mu przez Prezesa zostaną oddane.

§ 42.

Pisarz ma dozór nad Archiwum i Kancellaryą, przestrzegać powinien porządku, i całości wszelkich papierów, ksiąg i sprzętów do Dyrekcyi Główney należących.

Do niego należy rozdział pracy w Kancellaryi i dopilnowanie, aby o-

soby do składu iéy należące obowiązki swoie ściśle wykonywały.

§ 43.

Oprócz wymienionych tu obowiązków Pisarz załatwiać będzie wszelkie czynności, iakie mu przez Dyrekcyą Główną, lub Prezesa poruczone zostaną.

§ 44.

Archwista wykona przysięgę podług Roty następuiącéy: „Ja N. przy-
„sięgam, iż obowiązki Archiwisty po-
„dług przepisów Instrukcyi i Organi-
„zacyi z wszelką gorliwością i pilno-
„ścią wypełniać będę; poruczone mi
„Akta, papiery i wszelkie Expedycye
„pilnie strzedz, i takowe iak naytro-
„skliwiéy zachowywać będę; dane mi
„polecenia od Dyrekcyi Głównéy, Jéy

„Prezesa lub Pisarza dokładnie wy-
„pełnie; w całém moim postępowa-
„niu, wierność i rzetelność zachowam
„i nic nie dopuszczę, coby było ze
„szkodą Towarzystwa Kredytowego
„Ziemskiego, lub z krzywdą interes-
„sowanych osób. Tak mi Boże do-
„pomoż i niewinna Syna Jego Męko."

§ 45.

Kancelliści i Dyetaryusze wykonaią następuiącą przysięgę: „Ja N. przysięgam, iż obowiązki Kancellisty lub Dyetaryusza podług przepisów Instrukcyi i Organizacyi z wielką gorliwością i pilnością wykonywać będę, poruczone mi prace i polecenia nay-staranniéy wypełnię i uskutecznię, w całym moim postępowaniu wiernoś i rzetelność zachowam, i nic nie dopuszczę, coby było ze szkodą Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego,

lub krzywdą interessowanych osób. Tak mi Boże dopomoż i niewinna Syna Jego Męką.

§ 46.

Do woźnych należyć będzie, roznoszenie Expedycyi w mieyscu, tudzież posługa w kassie; do posługacza zaś utrzymywanie porządku w lokalach Dyrekcyi. Woźni i posługacz powinni również podług wskazanéy im roty złożyć przysięgę.

§ 47.

Archiwista utrzymywać będzie Archiwum Dyrekcyi, które dzielić się będzie na Akta Jeneralne, i Akta Szczególne. Do pierwszych należyć będą wszelkie urządzenia, i pisma do ogółu czynności Dyrekcyi ściągaiące się. Rozdział ich na przedmioty podług oko-

liczności i doświadczenia, na posiedzeniu Dyrekcyi zadecydowany zostanie.

§ 48.

Akta szczególne ściągaiące się nay więcéy do stosunków ze stowarzyszonemi właścicielami, zakładane być powinny, podług nazwisk Dóbr. Jeśliby zachodziła potrzeba założenia innych Akt szczególnych, Pisarz uczyni przedstawienie Dyrekcyi i do Jéy decyzyi, stosować się będzie.

§ 49.

Utrzymane być powinno dokładne repertorium Akt, ktorego wzór Dyrekcya Główna przepisze.

§ 50.

Znaydować także powinien w Kancellaryi inwentarz wszelkich utensy-

liów i sprzętów do Dyrekcyi Główney należących podpisany przez Pisarza, w którym zmiany zachodzące podług zapadłych decyzyi zapisywane będą.

§ 51.

Nikomu z obcych osób do składu Dyrekcyi nie należących, nie wolno będzie czytać pism będących w Kancellaryi lub Archiwum; tém mniéy udzielane być mogą komu Akta bez pozwolenia Prezesa. Radcy wyrabiać powinni referaty w lokalu Dyrekcyi, i noszenie Akt do Domu, iest zabronione.

§ 52.

Jeden z Kancellistów utrzymywać będzie Dziennik podawczy Dyrekcyi Główney.

§ 53.

Skoro otworzone expedycye po zapisaniu na nich presentaty oddane zo-

staną do Dziennika, takowe do niego zapisane, i numerem bieżącym opatrzone zostaną. — Utrzymuiący Dziennik, zapisze w Rubryce właściwéy nazwisko Referenta, któremu Expedycya przypisaną została, poczém dołączy do Expedycyi stosowne Akta ieśli tego będzie potrzeba, i na dole pisma zapisze Rubrum tychże Akt, a na ich grzbiecie położy Numer podania. Gdyby pismo nie ściągało się do żadnych Akt iuż założonych, Referent przy Decyzyi zapisze, iż nowe Akta założone być winny, co Archiwista uskuteczni.

§ 54.

Obowiązkiem iest Archiwisty rozdawać wraz z Atami nadesłane podania Referentom przez Prezesa wyznaczonym, za ich pokwitowaniem, w przygotowanéy na to książeczce tak,

aby w każdym czasie wiedział, gdzie iakie Numera lub Akta znayduią się.

§ 55.

Przed oddaniem do Kancellaryi minuty dla iey przepisania na czysto, utrzymuiący Dziennik zapisze w tymże Dzienniku treść Decyzyi, i zapełni inne iego Rubryki. Rachunek expedycyi do przepisania na czysto Kancellaryi oddawanych, prowadzony być powinien.

§ 56.

Zaraz po przepisaniu przygotowanych Expedycyi załatwione Numera, dołączone zostaną do Akt właściwych; przyczém na grzbiecie Numer zanotowany przekreślony być winien.

§ 57.

Woźny roznoszcy Expedycyę, opatrzony być winien stosowną książ-

ką do zapisywania zakwitowań przez osoby interessowane; Pisarz xiążkę tę często rewidować powinien, dla przekonania się, czyli woźny Expedycyi nie zatrzymuie, i czy ie właściwie pooddawał.

§ 58.

Urządzona będzie oddzielna kontrola co do expedycyi z pieniędzmi tak przychodzących, iako i odchodzących.

Kwity na expedycye z pieniędzmi pocztą nadsyłane podpisywać będzie Prezes, lub osoba przez Dyrekcyą do tego upoważniona, i spis tych kwitów utrzymywać należy.

Expedycye od Dyrekcyi Główney z pieniędzmi odchodzące, zanotowane zostaną w Księdze na to przeznaczoney, a Pisarz dopilnować powinien,

aby kwit odbieraiącego expedycyę, lub Poczty złożony mu został. — Prezes przynaymniey co miesiąc przeyrzeć powinien książki te i kwity dla przekonania się o ich zgodności i porządku.

TYTUŁ III.

O Kassyerze, Buchalterze i innych osobach do Kassy i Buchalteryi należących, tudzież o porządku czynności kassowych i rachunkowych.

§. 59.

Kassyer po odebraniu nominacyi wykonać powinien przysięgę, podług Roty następuiącéy:

„Ja N. przysięgam, iż obowiązki „Kassyera podług przepisów In„strukcyi i Organizacyi, tudzież „wydane mi polecenia z wszelką „gorliwością i pilnością, wypeł-

„niać będę, księgi kassowe po-
„rządnie utrzymywać, i do nich
„tak wpływy, iak wydatki z nay-
„większą rzetelnością zapisywać
„będę, pieniędzy mi powierzo-
„nych naystaranniey strzedz nie
„zaniedbam, w liczeniu pienię-
„dzy i w całym moim postępowa-
„niu, wiernie, i sumiennie za-
„chowam się, i nic nie dopuszczę,
„coby było ze szkodą Towarzy-
„stwa Kredytowego Ziemskiego,
„lub z krzywdą szczególnych in-
„teressowanych osób. Tak mi
„Boże dopomoż, i niewinna Syna
„Jego Męko.

§. 60.

Dla Buchaltera przysięga będzie następuiąca:

„Ja N. przysięgam, iż obowiąz-
„ki mi poruczone, podług prze-

„pisów Instrukcyi i Organizacyi,
„tudzież wydane mi polecenia,
„z wszelką gorliwością wypełniać
„będę. Księgi rachunkowe po-
„rządnie utrzymywać, wszystko
„do nich co należy rzetelnie zapi-
„sywać, wyciągi i wykazy nay-
„dokładniey sporządzać bedę;
„w całym moim postępowaniu
„sumiennie się zachowam, i nic
„nie dopuszczę, coby było ze
„szkodą Towarzystwa Kredyto-
„wego Ziemskiego, lub z krzyw-
„dą szczególnych interessowa-
„nych osób. Tak mi Boże dopo-
„moż i niewinna Syna Jego Męka.

§61.

Rachmistrze wykonać maią przysięgę następuiącą:

„Ja, N. Przysięgam iż obowią-

„zki Rachmistrza Dyrekcyi Głó-
„wnéy Towarzystwa Kredyto-
„wego Ziemskiego podług prze-
„pisów Jnstrukcyi i Organiza-
„cyi z wszelką gorliwością wy-
„pełniać będę i dane mi pole-
„cenia od Dyrekcyi Głównéy,
„iakoteż Jéy Prezesa pilnie i
„starannie uskutecznię, w utrzy-
„mywaniu sporządzaniu, lub
„sprawdzaniu rachunków, wier-
„ność, rzetelność i wszelką do-
„kładność zachowam, we wszyst-
„kim sumiennie postępować bę-
„dę, i nic niedopuszczę coby by-
„ło ze szkodą Towarzystwa Kre-
„dytowego Ziemskiego, lub z
„z krzywdą szczególnych interes-
„sowanych osób. — Tak mi Bo-
„że dopomoż i niewinna Syna
„Jego męko.

§. 62.

Ieden z Rachmistrzów dodany będzie w pomoc Kassyerowi, drugi Buchalterowi. Rachmistrze ci prócz tego ułatwiać powinni coby w szczególnych czynnościach do rachunkowości się ściągało, stosownie do rozkładu pracy iaki między niemi Dyrekcya Główna uczyni, i nie mogą się wymawiać od żadnego zatrudnienia iakieby od Dyrekcyi Głównéy iako też iey Prezesa poruczone im być mogły.—

§. 63.

Jeden z Radców Dyrekcyi będzie mieć dozór nad kassą i Buchalteryą, i pilnować szczególniéy iest obowiązany, aby księgi w naywiększém porządku były utrzymywane, i aby Kassyer i Buchalter obowiązki swoie pilnie wypełniali.

§. 64.

Buchalter utrzymywać powinien Księgi Główne Stanu czynnego i biernego Towarzystwa, uważaiąc, iż Towarzystwo przez udzielenie pożyczki właścicielom dóbr staie się ich wierzycielem nawzaiem zaś przez wystawienie listów zastawnych staie się dłużnikiem okazicieli tychże listów.

§. 65.

Po zapisaniu do Księgi Stanu czynnego udzielonéy pożyczki, Buchalter przeniesie należność do księgi specialnéy właściwego Woiewództwa. W księgę tę zapisywane będą obok przypadaiącéy należności z każdych dóbr wpływy iakie na ich rachunek przez Dyrekcye Szczegółowe zostaną nadesłane. Na każde półrocze iedna taka książka oddzielnie sporzą-

dzoną dla każdego Woiewództwa będzie.—

§. 66.

Z téy księgi układać będzie Buchalter Regiestra biercze dla Dyrekcyi Szczegółowych podług § 194. Jnstrukcyi.

§. 67.

Skoro należność Księgą Stanu czynnego obięta w terminie prawem przepisanym nie wpłynie, Buchalter przez następne półrocze excytatorya co dni 15 przedstawiać winien; po zupełnym zaś w tymże półroczu zściągnieniu należności, takową wraz z opłaconemi karami do księgi zaciągnie. Jeżeliby zaś w drugim półroczu zaległość z półrocza pierwszego nie wpłynęła takową do oddzielnéy Księgi zaległości opatrzonéy regiestrem alfabetycznym zapisze.

Dyrekcya rapport o tém do właściwych akt dołączyć poleci, i użyie przepisanych iéy kroków exekucyi, dopóki cała należność z karami i kosztami ściągnioną nie zostanie. Co gdy nastąpi, Buchalter zaciągnie całkowity wpływ do Księgi zaległości oraz zapełni odpowiednią rubrykę w księdze woiewódzkiéy właściwego półrocza.

§. 68.

Rapporta Dyrekcyi szczegółowych o ściągnieniu zaległości należy zawsze kommunikować Buchalterowi, i do każdych akt specyalnych zrobić z nich stosowny wyciąg dla wiadomości referentów w dalszém działaniu.

§. 69.

W miarę iak listy zastawne umarzane będą, zapadłe w téy mierze de-

cyzie Dyrekcyi Główney, kommunikomane bydź powinny Buchalterowi, który podług nich zapisze w księdze głównéy, kiedy i z iakiego powodu list umorzony został, z któréy to księgi Buchalter co pół roku ułoży rachunek będących w obiegu wszystkich listów zastawnych.

§. 70.

Do wypłaty prowizyi od listów zastawnych utrzymywać będzie Buchalter oddzielną księgę.

Księga ta ułożona będzie na lat siedem po których upłynieniu, nową księgę na drugie lat siedem ułożyć należy.

Po wypłatach każdego półrocza Buchalter zaciągnąć powinien do téy Księgi wszystkie prowizye, które do rąk okazicieli kuponów wypłacone

zostały. Jeżeli nikt z kuponem nie zgłosił się i należność do kassy depozytowéy wniesiona została, Buchalter dopiéro za uskutecznieniem istotnéy wypłaty, zaciągnie ią pod właściwém półroczem.

Gdy List umorzonym zostanie i prowizie płaconemi bydź przestaią, Buchalter w księdze téy poprowadzi linią odmiennego koloru przez wszystkie półrocza, w których iuż prowizya nie ma bydź płacona.— Również ieżeli List Zastawny wystawiony został po terminie Grudniowym 1826 roku należy odmiennym kolorem poprowadzić linią od początku aż do końca tego półrocza, w którym List Zastawny został wygotowany, a w następnych rubrykach wypłacone od niego prowizye zamieszczać.

§. 71.

Aby za wymienieniem Numeru listu zastawnego tenże w księdze głównéy i w księdze wypłaconych prowizyi, mógł bydź z łatwością znaleziony, utrzymywany będzie przez Buchaltera spis listów zastawnych.

W spisie tym umieszczone będą porządkiem Numera iakie się na listach zastawnych ieszcze niewyciętych z ksiąg znayduią. Skoro zaś Buchalter otrzyma decyzyą Dyrekcyi Głównéy wygotowanie listów zastawnych i ich wycięcie stanowiącą i takową inż do Księgi Stanu biernego wciągnie, w Spisie dopiéro rzeczonym umieści obok Numeru listu zastawnego, Numer porządkowy w decyzyi Dyrekcyi Głównéy wymieniony, i zanotuie stronicę na któréy tenże Numer w powyższey księdze zapisanym został.

§. 72.

W celu uskutecznienia § 199 i następnych Jnstrukcyi względem losowania listów zastawnych, Buchalter utrzymywać powinien Księgę zgłaszaiących się z żądaniem, aby ich Listy były do Losowania przypuszczone, i z dniem 20 Marca, i 20 Kwietnia złożyć Dyrekcyi Głównéy wykaz listów zastawnych do losowania należyć maiących; niemniey złożyć powinien wykaz summ w bieżącym półroczu na umorzenie listów zastawnych przypadaiących.

§. 73.

Buchalter od żadnéy czynności, iaka mu przez Dyrekcyą Główną, lub Jéy Prezesa poruczoną będzie wyłamywać się nie może.

§. 74.

Kassa złożona być powinna w mieyscu sklepionym, iak iak naylepiéy obwarowanym, zabezpieczoném iak naydokładniéy od przypadku ognia, i usiłowań złych ludzi. — Jeżeliby z zaniedbania w téy mierze szkoda iaka dla Towarzystwa wynikła, Członki Dyrekcyi Główney są za nią odpowiedzialni z własnych maiątków; lecz przeciwnie, ieżeli przypadek wydarzył się, mimo użytych wszelkich środków ostróżności, i bez winy ze strony urzędników towarzystwa, za szkodę stąd wynikłą Dyrekcya odpowiadać nie będzie.

§. 75.

Pieniądze składane być powiny w skrzyniach żelaznych, dobrze zamkniętych w workach, ile bydź może

iednostaynych, i urządzonych podług summ, iakie przy wypłacie mogłyby bydź potrzebne. Worki te po przeliczeniu pieniędzy powinny bydź zapieczętowane, i przeważone, a na etykiecie ilość pieniędzy i waga zapisana bydź winna.

§. 76.

Fundusze kassy Towarzystwa kredytowego ziemskiego, stosownie do przeznaczenia, iakie podług przepisów prawa seymowego otrzymały, dzielą się:

1mo. Na fundusze do umorzenia listów zastawnych i kuponów.

2do. Na fundusze administracyne, a mianowicie:

a). Na wygotowanie Listów Zastawnych,

b). Na administracyą,

3tio. Na fundusze depozytowê.

Pierwsze i ostatnie zostawać powinny pod trzema różnemi kluczami, z których dwa będą przy Radcach Dyrekcyi, a trzeci przy Kassyerze. Pobór ich i wypłaty nie mogą następować tylko w dniach posiedzeń Dyrekcyi. Fundusze administracyine mogą zostawać pod kluczem samego Kassyera, których pobór i wypłaty za asygnacyami Dyrekcyi uskuteczniać będzie. — Klucze od drzwi zewnętrznych kassy, także przy Kassyerze zostawać maią.

§. 77.

Wyiąwszy czas wypłat procentów i kapitałów okazicielom listów zastawnych i kuponów, w którym Dyrekcya codziennie posiedzenia swe odbywać będzie, Dyrekcya dla uskutecznienia poboru i wypłat, naznaczy

ieden dzień w tygodniu, w którym gdyby czynność załatwiona bydź nie mogła, takową w dniu następnym kontynować należy.

§. 78.

Za odebraniem wiadomości o nadeyściu funduszów, lub za zgłoszeniem się szczególnych interessów, Dyrekcya Główna, wyda postanowienie, iż takowe fundusze do kassy przyięte bydź maią. — Wyciąg każdey takiey decyzyi z protokułu Pisarz niezwłocznie wydać powinien Radcy dozor na kassę maiącemu, a ieżeli rzecz idzie o fundusze Administracyine, wygotować nadto każe polecenie do Kassyera, aby ie przyiął. Księga zaś kontrollowa wszelkich wpływów utrzymywana przez Buchaltera zostawać będzie zawsze pod zamknięciem Prezesa.

§. 79.

Na posiedzeniu Dyrekcyi do poborów przeznaczonym Buchalter i Kassyer obecni bydź powinni; Kassyer przeliczy pieniądze, poczém Buchalter zaciągnie wpływ do księgi kontrolowéy i wraz z iednym Radcą podpis swóy w rubryce na to przeznaczonéy położą. Kassyer zaciągnie wpływ do swego Dziennika, z wymienieniem, pod którym Numerem księgi kontrolowéy wpływ wpisany został. Utrzymywany będzie oddzielnie od głównego protokułu posiedzeń, protokuł kassowy który w skrzyni wraz z pieniędzmi lub listami zastawnemi, w kassie zamykany bydź powinien. Uskutecznienie poboru zapisane będzie do tego protokułu, i zaraz Radca dozór nad kassą maiący zamieści ie na wycią-

gu decyzyi pobór postanawiaiącéy, co Komplet Dyrekcyi Kassyer, i Buchalter podpisać powinien; poczém kwit dla strony interessowanéy, wygotować należy.

Wyciągi powyżey rzeczone wraz z poświadczeniem poboru służyć będą Kassyerowi za dowody wpływów i oddane mu bydź powinny w oryginałach.

§. 80.

Przepis powyższy przy poborze funduszów na administracyą, nieco zmianie ulega. Skoro zapadnie decyzya Dyrekcyi przyięcie stanowiąca, Referent wpisze przychód w księgę kontrolową i podpis swóy w przeznaczonéy na to rubryce zamieści. — Kassyer podług wydanéy od niego assygnacyi pobór uskuteczniwszy zapisze go do dziennika kassowego

i złoży o tém rapport Dyrekcyi. Rapport ten kommunikowany będzie Radcy dozór maiącemu, a następnie Buchalterowi z których pierwszy, że wpływ istotnie nastąpił, na wyciągu decyzyi pobór stanowiącéy poświadczy, Buchalter zaś podpis swóy, w księdze kontrolowéy obok podpisu Referenta położy.

§. 81.

Pobór od szczególnych Osób uskuteczniany będzie w ich obecności. Dyrekcya Szczegółowa w Warszawie wnosić będzie wpływy przez swego Kassyera, który przy odbiorze pieniędzy obecny bydź powinien.

§. 82.

Jeżeli pieniądze pocztą są nadesłane, Kassyer udać się powinien na pocztę i przekonać czyli worki przy-

zwoitą wagę trzymaią, oraz czyli w czém nie są naruszone. Odebrane z poczty pieniądze, złoży nieodpieczętowane w oddzielnéy skrzyni, do dnia posiedzenia w którym odbiór uskuteczniony bydź ma.

§. 83.

Z kass rządowych lub od banku odbierać będzie pieniądze Kassyer, za szczególném upoważnieniem Dyrekcyi, i zatrzyma ie w skrzyni w paragrafie poprzedzaiącym wymienionéy, do dnia istotnego odbioru.

§. 84.

Listy zastawne i kupony w czasie odbioru zaraz z grzbietem księgi z któréy zastały wycięte, porównane bydź powinny, i o tém wzmiankę w protokule uczynić należy.

§. 85.

Jeśliby w nadesłanych pieniądzach gotowizną lub w listach zastawnych i kuponach bądź na posiedzeniu Dyrekcyi, bądź przy odbiorze przez Kassyera, brak iakowy okazał się, nadsyłaiący brakuiącą ilość dołożyć winien i w téy mierze protokułowi odbiórczemu, i zaświadczeniom Kassyera zupełna wiara dana bydź powinna.

§. 86.

Formalności przepisane poprzedniemi paragrafami względem poboru funduszów do kassy Dyrekcyi Główney, zachowane będą, i przy wypłatach z téyże kassy.

§. 87.

Wypłaty listów zastawnych do umorzenia wylosowanych, i kuponów

półrocznych prowizyi uskuteczniane będą podług art. 131 prawa seymowego.

Jeżeli z powodu znaczney ilości osób które odbierać należność maią wypadnie Dyrekcyi Główney podzielić się na oddziały, Kassyer przeznaczy dla każdego oddziału stosowną ilość pieniędzy, i wydane będą temuż oddziałowi grzbiety ksiąg listów zastawnych, i kuponów, dla porównania z niemi tych listów zastawnych i kuponów które w tym oddziale wypłacane bydź maią.

W końcu każdego dnia, oddział Dyrekcyi złoży protokół wypłat wraz z wykupionemi listami i kuponami oraz pozostałemi pieniędzmi głównemu kompletowi Dyrekcyi dla zaciągnięcia nastąpionych wypłat, tak do protokułu posiedzeń kassowych

iakoteż do księgi kontrolowéy, i dziennika kassowego.

§. 88.

Wszelkie inne wypłaty, oprócz wypłat za listy zastawne, i kupony uskuteczniane będą za kwitami Osób interessowanych, które dla nich przygotować należy, a ci podpisać ie własnorecznie powinni.

Gdyby odbieraiący pisać nie umiał wypłata uskuteczniona bydź mu powinna w assystencyi osoby pisać umieiącéy, która za interessenta podpisze się. — Assystuiącemi nie mogą bydź osoby do składu Dyrekcyi Głównéy, lub iéy bióra, i kassy należące.

Przy tych wypłatach pilnować także należy, aby odbieraiący byli istotnie temi osobami dla których należność iest przeznaczona. Jeżeli nie

są z nami z Osób, wypada żądać aby przybyli z rekognoscentem, który kwit podpisać winien.

§. 89.

Gdy z kassy Dyrekcyi Główney listy zastawne, lub pieniądze pod trzema kluczami będące, pocztą przesłane bydź maią, w dniu wypłaty wydane będą Kassyerowi, co w Protokule posiedzeń kassowych, i na wyciągu decyzyi, w ręku Radcy dozór nad kassą maiącego zapisać należy.

Przygotowana Expedycya celem przesłania pieniędzy, oddana będzie Kassyerowi, który w obecności swoiey, pieniądze lub listy zastawne, i Kupony na pocztę zanieść każe. Przy oddawaniu takowych poczcie, Kassyer zachować powinien wszelkie środki ostróżności, gdyż ieżeliby przy odbieraniu, przez Interessenta,

brak iakowy okazał się, Kassyer tylko sam za takowy odpowiedzialnym będzie, z wolnym regressem do Poczty; lub do kogo z prawa wypadnie. Radca dozór nad kassą maiący, szczególniéy pilnować powinien, aby na następuiącém posiedzeniu wypłaty, Kassyer kwit pocztowy z odesłanych pieniędzy okazał. Kwit ten służyć będzie za témczasowy dowód wypłaty, lecz Dyrekcya przez korrespondencyą starać się powinna aby odbieraiący wypłatę, kwit stosowny iak nayrychléy nadesłał.

§ 90.

Przy znaczniéyszych wypłatach pieniężnych, można pieniądze oddawać w workach zapieczętowanych, zawsze iednak zapytać się należy odbieraiącego, czyli żąda ażeby pieniądze zostały przeliczone. Kto worek nieli-

czony z kassy Dyrekcyi odbierze, i kwit podpisze, nie może późniéy o brak w worku pod żadnym pozorem użalać się.

§. 91.

Przy oddawaniu pieniędzy lub listów zastawnych do Dyrekcyi szczegółowéy Woiewództwa Mazowieckiego pilnować należy aby te odebrane zostały przez osobę do tego upoważnioną, która na oryginale tegoż upoważnienia z odbioru kwitować powinna.

Przy wnoszeniu zaś pieniędzy do kaśs Rządowych należy się stosować do przepisów Skarbowych.

§. 92.

Z Dziennika kassowego przenosić będzie Kassyer tak wpływy iak wydatek do ksiąg kassowych czyli ma-

nuałów których celem iest, aby tak wpływ iak wydatek przez szczegóły wymieniony i przyzwoicie udowodniony został. — Manuały stosownie do rodzaiu funduszów na które się kassa Dyrekcyi Głównéy rozdziela będą następuiące:

1. Manuał funduszów na umorzenie listów zastawnych i kuponów.
2. Manuał Administracyiny, który podzielać się będzie na dwie części, mianowicie:
   a na fundusze do wygotowania listów zastawnych.
   b inne fundusze na właściwą Administracyą.
3. Manuał depozytowy.

§. 93.

Oprócz ksiąg powyższych utrzymywana będzie w kassie księga wzaie-

mnych obrachunków między Dyrekcyą Główną, a szczegółowemi interessentami. Wszelkie więc postanowienia Dyrekcyi Główney, iako to względem zaciągnienia pożyczki od Rządu lub Banku, względem wszelkich forszusów na koszta śledztwa, processa, i t. p. niemniey zawarte kontrakty o iakie bądź dostawy lub roboty, kommunikować należy Kassyerowi dla założenia szczególnego rachunku interessenta.— Do księgi tey zaciągana także będzie tak należytość iakoteż wypłata każdey osoby płacę z etatu pobieraiącey, z wyłączeniem od niey interessentów depozytowych z któremi obrachunek manuał depozytowy zawiera.

§. 94.

Rewizya zwyczayna kassy odbywać się będzie w myśl art. 135 prawa

seymowego, co półroku i przedsięwzięta bydź powinna przez Prezesa i dwóch Członków Dyrekcyi. Przystępuiąc do takowéy rewizyi porównać nayprzód należy, czyli Dziennik kassowy zgadza się z księgą kontrolową, i ieżeli w téy mierze zachodzi iaka różnica, śledzić wypada pomyłki przez porównanie protokułu kassowego z szczególnemi pozycyami tak księgi kontrolowéy iako Dziennika kassowego.

§. 95.

Następnie rewiduiący przekonać się powinni, czyli ogół gotowizny, listów zastawnych i kuponów iaki się podług Dziennika kassowego znaydować powinien, istotnie exystuie.

§. 96.

Przekonaią się daléy rewiduiący,

czyli z dziennika kassowego wszystko porządnie do manuałów zostało przeniesione, i przechodząc koléyno wszystkie manuały, sprawdzą tak wpływ iak wydatek z dowodami. Listy zastawne i kupony w kassie będące także przéyrzeć i przeliczyć należy.

§. 97.

Protokół rewizyi obeymować ma wszelkie szczegóły czynności rewiduiących, i przez nich i przez Kassyera podpisany bydź winien. Monita iakie w nim zostaną umieszczone iak nayrychléy załatwione bydź maią, i tego Dyrekcya pilnie przestrzegać będzie.

§. 98.

Prócz tych rewizyi Prezes Dyrekcyi Głównéy przedsiebrać może re-

wizye nadzwyczayne, ile razy tego uzna potrzebę. Przy wszelkich rewizyach obecni bydź mogą Radcy Komitetu Towarzystwa, i Komitetu właścicieli listów zastawnych.

§. 99.

Areszta na prywatnych należnościach w kassie administracyinéy lub depozytowéy zostaiących zakładane, doręczone bydź powinny Prezesowi Dyrekcyi Głównéy i Kassyerowi który w myśl art. 562 Kodexu postępowania sądowego, oryginał aresztu zawidymować powinien, a Kassyer zapisze wzmiankę o założonym areszcie bądź w manuale depozytowym, bądź w księdze wzaiemnych obrachunków z interessentami, i przestrzegać będzie, aby wypłata przyaresztowanego funduszu bez wyraźnego w téy mierze Dyrekcyi Głównéy polecenia uskuteczniona nie została.

§. 100.

Dyrekcya Główna nie iest obowiązana do składania deklaracyi względem przyaresztowanych funduszów w kancelaryach Trybunałów, lecz podług artykułu 569 Kodexu postępowania sądowego wydawać powinna stronie interessowanéy zaświadczenia, czyli i iaka summa osobie, do któréy iest pretensya z funduszów depozytowych lub administracyinych należy się.

§. 101.

Radcom Dyrekcyi Głównéy, urzędnikom, i officialistom nie może bydź zaięta iak tylko czwarta część przypadaiącego im wynadgrodzenia etatem przeznaczonego.

TYTUŁ IV.

O składzie osób do wybijaniu listów zastawnych i kuponów należących.

§. 102.

Wszystkie działania wybijania listów zastawnych i kuponów odbywać się będą w gmachu Dyrekcyi Główney pod ścisłym dozorem Prezesa, w nieodstępney obecności członków Dyrekcyi, i pod zarządem ustanowionego w tym celu Jnspektora.

§. 103.

Utworzony będzie z trzech Radców Dyrekcyi Główney wydział techniczny do kierowania wszelkiemi temi działaniami.

§. 104.

Jnspektor wybijania listów zastawnych i kuponów nominowany bę-

dzie przez Dyrekcyą Główną, na ogólném zebraniu w komplecie przynaymniéy dziewięciu osób, na czas potrzebny do wybicia ilości listów zastawnych, iaka dla Towarzystwa potrzebną się okaże i kuponów na pierwsze lat siedem trwania Towarzystwa.

§. 105.

Jnspektor i dodani mu pomocnicy, ieżeliby ich było potrzeba i wszyscy robotnicy w sztycharni i drukarni użyci, powinni na posiedzeniu Dyrekcyi Głównéy wykonać przysięgę, iako wypełniać będą wiernie i dokładnie wskazane im obowiązki.

§. 106.

Jnspektor przez czas trwania roboty wybijania listów zastawnych i kuponów pobierać będzie pensyą sta-

łą i uważany bydź ma iako officialista Dyrekcyi Główney.

§. 107.

Sposób wybicia listów zastawnych i kuponów, obowiązki Radców Dyrekcyi dozor nad tą czynnością maiących, niemniéy obowiązki Jnspektora; zgoła całkowite wewnętrzne urządzenie przy wybijaniu listów zastawnych i kuponów, Dyrekcya Główna sobie przepisze, ieden zaś exemplarz wybitych listów zastawnych i kuponów każdego rodzaiu i wysokość i do zatwierdzenia nam przedstawi.

§. 10.

Po wybiciu potrzebnéy liczby listów zastawnych, oraz kuponów na pierwsze lat siedem, Jnspektor zdać powinien sprawę z całéy swoiéy czyn-

ności i uzyskać pokwitowanie Dyrekcyi Głównéy, która mu potém uwolnienie od obowiązków udzieli.

§. 109.

Gdyby późniéy okazała się potrzeba odbicia ieszcze pewnéy iłości listów zastawnych, i gdy nadeydzie czas wydania właścicielom listów zastawnych, nowych kuponów, w wygotowaniu takowych postąpiono będzie podług przepisów ninieyszego tytułu.

ORGANIZACYA WEWNĘTRZNA

Dyrekcyi Szczegółowych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

TYTUŁ I.

Skład i Etat Dyrekcyi szczegółowéy, ich attrybucye, posiedzenia i porządek czynności.

§ 110.

Oprócz osób do składu Dyrekcyi Szczegółowych artykułami 50 i 61 prawa seymowego o Towarzystwie Kredytowem Ziemskim przeznaczonych, każda z tych Dyrekcyi mieć będzie dodanych dla pomocy kassyera, dwóch kancellistów, woźnego i posługacza.

§ 111.

Etat dla każdéy z Dyrekcyi Szczegółowych będzie następuiący:

		w Warszawie.	w Innych miastach
1. Dla Prezesa	zł.	7,500	7,000
2. Dla każdego Radcy za czas urzędowania w stosunku roczné́y pensyi.		5,000	4,500
3. Dla Pisarza		4,500	4,000
4. Dla Kassyera		4,500	4,000
5. Dla każdego kancellisty z wolnością podziału stosownie do ich zdolności		1,200	1,000
6. Dla Woźnego		I,000	600
7. Dla posługacza w Dyrekcyi szczegółowey Woiewódz-			

	w Warszawie	w Innych miastach.
twa Mazowieckie-go.	500	300
Na dyety i koszta podróży	3,000	3,000
Na lokal, opał i światło	3,500	2,000
Na utensylia i potrzeby kancellaryine.	1,000	800
Na extraordynarya	600	500

§. 112.

W razie konieczněy potrzeby, przy początkowych zwłaszcza czynnościach przyięta bydź może pewna liczba dyetaryuszów do przepisywania, za upoważnieniem Dyrekcyi Główněy.

§. 113.

Do tego etatu Dyrekcye szczegó-

łowe stosować się powinny, szczególniey co do opłaty dla urzędników i officyalistów. Co się tycze wydatków które w etacie stale oznaczone bydź nie mogły, Dyrekcye szczegółowe starać się powinny zrobić oszczędzenie; a gdyby wyznaczona summa okazała się bydź niewydostarczaiącą, uczynić powinny przedstawienie do Dyrekcyi Główney, aby ie do użycia większéy summy upoważniła.

§. 114.

Każda z Dyrekcyi na posiedzeniu w komplecie przynaymniéy 5ciu osób wybierze Pisarza i Kassyera, i wyda tymże urzędnikom nominacye; wybor iednakże Pisarza winna będzie poprzednio Dyrekcyi Główney do roztrząśnienia pod względem kwalifikacyi przedstawić.

§. 115.

Kassyer złożyć powinien kaucyi w listach zastawnych zł. pol. 5,000 przy wybieraniu Kassyera Dyrekcya uważać powinna aby wybór iéy padł na osobę doświadczonéy cnoty i nieskazitelnego charakteru, człowieka pilnego i naylepszéy konduity. Jeśli bowiem Dyrekcya nie zachowa w téy mierze przyzwoitéy ostrożności za wynikłe ztąd szkody, dla Towarzystwa Kredytowego, z własnych maiątków odpowiedzialną będzie.

§ 116.

Pisarz i Kassyer oddalać się nie mogą z mieysca urzędowania bez pozwolenia Dyrekcyi na piśmie, i to na czas bardzo krótki; wszyscy zaś inni officyaliści Dyrekcyi, bez takiegoż pozwolenia Prezesa.

§. 117.

Zastępstwo Pisarza i Kassyera wrazie oddalenia się z nich którego urządzone ma bydź na koszt ich i odpowiedzialność w osobie pewnéy przez nich przedstawioney, i potrzebne posiadaiącéy kwalifikacye; Dyrekcya zaś przez ten czas czuwać powinna, aby służba uszczerbku nie poniosła.

§. 118.

Gdyby który z nich dla słabości zdrowia lub innéy przeszkody obowiązków na dłuższy czas pełnić nie mógł, Dyrekcya w komplecie zwyczaynym ustanowi stałego zastępcę, i stosownie do okoliczności wynadgrodzenie dla niego z pensyi niepełniącego służby Urzędnika wyznaczy.

§. 119.

Prezes na przedstawienie Pisarza

nominować będzie kancellistów, oraz wybierać dyetaryuszów. — Nadto zanominuie woźnego i posługacza.

§. 120.

Urzędnicy i officyaliści Dyrekcyi szczegółowéy zostaią pod bezpośrednim zarządem téyże Dyrekcyi, która ich w razie przewinienia napominać, karami pieniężnemi obciążać i w urzędowaniu zawieszać może; lecz oddalenie ich lub oddanie pod Sąd kryminalny, nie może bydź wyrzeczone iak w komplecie naymniéy pięciu osób, i do decyzyi Dyrekcyi głównéy przedstawione.

Za uchybienia kancellistów, Prezes sam może na nich kary pieniężne porządkowe rozciągać; względnie złożenia ich z urzędu lub oddania pod sąd kryminalny, Dyrekcya w

zwyczaynym komplecie ostatecznie stanowić będzie.

Woźnego i posługacza wrazie złego ich sprawowania się, sam Prezes oddalać będzie mocen.

§. 121.

Obowiązkiem Prezesa iest kierować wszelkiemi czynnościami Dyrekcyi, oraz dostrzegać aby tak członki do składu Dyrekcyi szczegółowéy należące, iako i podwładni urzędnicy i officyaliści obowiązki swoie pilnie wypełniali.

§. 122.

Prezes Dyrekcyi szczegółowéy nie może się oddalać z mieysca urzędowania, bez pozwolenia Dyrekcyi głównéy; na przypadek zaś dłuższego oddalenia się, słabości lub innéy przeszkody, Dyrekcya główna może

przedstawić Kommitetowi Towarzystwa o zanominowanie stałego zastępcy.

§ 123.

Na ogólném zebraniu Członków Dyrekcyi szczegółowéy, ułożony będzie pomiędzy niemi porządek starszeństwa podług dat urodzenia, oraz ustanowiona koléy urzędowania. Dwóch Członków powinno bydź w czynnym urzędowaniu; tak zaś zmieniać się powinni, aby ieden z poprzedniéy kadencyi, na dwa miesiące do następnéy pozostawał.

O porządku starszeństwa i ułożonych kadencyach Radców rapport Dyrekcyi głównéy złożony bydź powinien.

§ 124.

Na ogólném zebraniu Dyrekcyi

szczegółowéy w roku bieżącym Członki wyciągną losem którzy z nich po dwóch latach wyyść maią z urzędowania.

§. 125.

Gdyby który z Członków dyrekcyi na tym posiedzeniu obecny nie był, Prezes wyznaczy iednego z Radców który los za nieobecnego wyciągnie.

O téy czynności także rapport dyrekcyi główney złożyć należy.

§ 126.

W czasie kadencyi żaden z Członków dyrekcyi nie może się oddalać z mieysca urzędowania bez pozwolenia Prezesa. — Prezes pozwolenia takowego udzielić nie może, ieżeli Radca chcący się oddalić, nie złoży od innego Członka Dyrekcyi deklaracyi

na piśmie iż go przez czas nieobecności zastępować będzie.

§. 127.

Rodca dyrekcyi któryby się w pełnieniu obowiązków zaniedbywał, lub poruczone mu pracę opuźniał, napomniany nayprzód będzie przez Prezesa. Gdyby to nieskutkowało dyrekcya udzieli mu napomnienie na piśmie a nawet wstrzymać mu może pobieranie pensyi. Jeżeli i to nieprzyniesie pożądanego skutku przedstawi rzecz dyrekcyi głównéy.

W przypadku znacznieyszych uchybień, Prezes przesłuchać powinien protokularnie obwinionego, i przedsiewziąść potrzebne środki złożyć potém powinien niezwłocznie rapport dyrekcyi głównéy dla rozporządzenia śledztwa i przedsiewzięcia coby z porządku rzeczy wypadło.

§. 128.

Skoro Dyrekcya szczegółowa dostrzeże; iż który z Radców zadłużył się Towarzystwu, tak iż dobra zaięte mu zostały w administracyą, może mu nakazać aby się wstrzymał od urzędowania. Uważać iednak należy, aby to nie dawało sposobnosci do usunięcia się od urzędowania tym, którzyby od takowego wyłączać się chcieli, nie maiąc prawnych wymówienia się przyczyn. Dyrekcya przekonawszy się iż okoliczność ta nie zachodzi, wyda w myśl art. 184 prawa seymowego decyzyą: iż Radca który się zadłużył, urzędować przestaie i uczyni przełożenie do Dyrekcyi główney, aby u komitetu Towarzystwa zanominowanie zastępcy aż do przyszłego zebrania wyiednała.

§. 129.

Członki Dyrekcyi pobierać będą za czas urzędowania swego pensyą etatem przeznaczoną. Utrzymywana będzie lista ich obecności i tym którzy niebytności swoiéy nieusprawiedliwią za każdy dzień stosowna ilość z pensyi wytrącana bydź powinna. Wyznaczeni na delegowanych nie mogą się wymawiać od poruczonych im czynności.— W tym razie oprócz wynadgrodzenia za każdy dzień w stosunku roczney pensyi, likwidować mogą koszta poczty za dwa konie.

§. 130.

Posiedzenia zwyczayne Dyrekcyi szczegółowéy odbywać się będą przynaymniêy trzy razy na tydzień. Prezes iednak w każdym czasie zwołać może sessyą nadzwyczayną.

§. 131.

Prezes otwiera przychodzące expedycye do Dyrekcyi szczegółowéy, prezentate na nich zapisuie lub ią Pisarzowi zapisać poleca i rozdziela ie pomiędzy członków Dyrekcyi, oraz oznacza czas i porządek wznoszenia czynności na posiedzenia.

§. 132.

Radca Dyrekcyi Referent powinien podług zdania swoiego stosowną w formie expedycyi decyzyą przygotować i podpisać, po czém wnosi rzecz na sessyą.

W przypadku różniących się zdań Prezes zbiera głosy poczynaiąc od naymłodszego Radcy. — Jeżeli przygotowana przez Referenta decyzya, zostanie przyiętą, Prezes podpisze ią na posiedzeniu a pisarz wciągnie do protokułu. —

Przeciwnie ieżeli zdanie Referenta przyięte nie będzie tenże powinien rzecz wygotować podług zapadłéy decyzyi, ieżeliby Prezes tego komu innemu nie poruczył. —

§. 133.

Losowanie pomiędzy Radcami w nieparzystéy liczbie na posiedzeniu znayduiącemi się, stosownie do art. 52 prawa seymowego, wtenczas uskutecznić należy, kiedy dla różniących się zdań Prezes do zbierania takowych przystępuie.

Radca który wyciągnął los iż do wotowania nie należy, może iednak pozostać w sali posiedzeń.

§. 134.

Utrzymywany będzie przez Pisarza protokuł posiedzeń do którego zapisywane będą decyzye ważnieysze

w treści, a o załatwieniu innych podług numerów dziennika podawczego wzmianka uczyniona zostanie.

Obecność członków Dyrekcyi w protokule tym zawsze zapisaną bydź winna.

§. 135.

W końcu każdego posiedzenia protokuł w treści zostanie odczytany i przez komplet Dyrekcyi zacyfrowany.— Na następnym posiedzeniu Pisarz przedstawi redakcyą protokułu, który obecne członki podpiszą.

§. 136.

Radcy odmiennego zdania będący, rozpis swóy ieżeli tego uznaią potrzebę, w księdze nato przeznaczonéy zapisywać będą własnoręcznie z wyłuszczeniem zasad i powodów dla których z zapadłą decyzyą zgodzić się niemogli.

Zapisanie to odmiennego zdania zaraz na sessyi oświadczone naydaley dnia następnego po zapadłey decyzyi uskutecznione, i odczytane bydź powinno na sessyi przy wniesieniu redakcyi protokułu z posiedzenia poprzedzaiącego; o czém wzmiankę w protokule posiedzenia rozpoczynaiącego się umieścić należy. Księga rozpisów pod zamknięciem Pisarza zostawać powinna.

§. 137.

Wszelkie skrobanie liter lub numerów tak w księdze decyzyów Dyrekcyi przez Pisarza utrzymywanéy, iak w księgach kassowych, oraz wszelkich rachunkach, iak naymocniéy się zabraniaią. Wrazie wydarzonéy pomyłki należy wyraz niepotrzebny lub numer przekreślić, tak iednak aby go czytać można było, ieśli zaś będzie

potrzeba inny wpisać i tę poprawę zaparafować. Wykreślenia takowe i dodatki w księdze decyzyów komplet Dyrekcyi poświadczy.

§. 138.

Wszelkie expedycye Dyrekcyi szczegółowéy wychodzić będą z podpisem Prezesa i Pisarza.

TYTUŁ II.

O Pisarzu, Archiwum i Kancellaryi.

§ 139.

Pisarz po otrzymaniu nominacyi wykona w Dyrekcyi szczegółowéy przysięgę w następuiącą rotę:

„Ja N. przysięgam iż obowiązki „Pisarza Dyrekcyi szczegółowéy „W. N. podług przepisów pra„wa seymowego o towarzystwie

„kredytowem ziemskiem, oraz
„instrukcyi i organizacyi sumien-
„nie i gorliwie wypełniać będę.—
„Polecenia Dyrekcyi iakoteż iey
„Prezesa iak naytroskliwiey usku-
„tecznię. — W dawaniu opinii
„prawnych ściśle trzymać się bę-
„dę przepisów prawa nieuwo-
„dząc się żadnym dla którèykol-
„wiek strony względem, przyia-
„źnią, wdzięcznością, zemstą,
„nienawiścią, proźbami lub in-
„nemi ubocznemi widokami. Tak
„mi Boże dopomoż i niewinna
„Syna Jego męko.—

§. 140.

Pisarz na każdym posiedzeniu Dyrekcyi znaydować się powinien. We wszystkich przedmiotach, służy mu głos doradczy z wolnością zapisania zdania swego do protokułu posiedzeń.

§ 141.

W interesach i wątpliwościach prawnych, bądź pod względem udzielenia pożyczki, bądź wypłaty wierzycielom hypotecznym, iakoteż w przedmiotach wydzierżawienia lub sprzedaży dóbr i t. p. Pisarz udzielać powinien, na żądanie członka Dyrekcyi, opinią na piśmie, za którą iest odpowiedzialny. —

§. 142.

W processach któreby w imieniu towarzystwa kredytowego ziemskiego prowadzić wypadło, układać powinien i do potwierdzenia na sessyą przedstawiać instrukcye dla obrońców, oraz pilnować skutku tychże processów.

§. 143.

Gdyby z powodu okazania się fał-

szywych listów zastawnych lub kuponów śledztwo rozporządzone zostało, Pisarz ile możności obecnym bydź powinien całéy czynności i pomagać delegowanemu do wykrycia fałszerzy i wyiaśnienia prawdy.

§ 144.

Do Pisarza należy utrzymywanie księgi decyzyów Dyrekcyi szczegółowéy art. 64 prawa seymowego przepisaney; zapadłe decyzye wpisywać w nią powinien iak naystaranniéy i z naywiększą uwagą aby się żadna pomyłka niewcisnęła. — Księga ta zawsze pod zamknięciem Pisarza i ścisłym iego dozorem zostawać powinna.

§. 145.

Protokuł posiedzeń podług §. 134 utrzymywać powinien Pisarz z wszel-

ką akuratnością i starać się, aby redakcya iego na następne posiedzenie zawsze była wygotowana. Pilnować także iest obowiązany aby rozpisy Radców w przyzwoitym czasie do księgi zapisywane były.

§. 146.

Pisarz utrzymywać będzie dziennik prezydialny tych interesów, które natychmiast wyiawionemi bydź nie mogą, i zachowywać ma sam papiery do interesów tych ściągaiące się skoro mu przez Prezesa zostaną oddane.

§. 147.

Pisarz ma dozór nad archiwum i kancellaryą, i przestrzegać powinien porządku i całości wszelkich papierów, ksiąg i sprzętów do Dyrekcyi szczegółowéy należących.

Do niego należy rozdział pracy w kancellaryi i dopilnowanie, aby osoby do składu iéy należące, obowiązki swoie ściśle wykonywały.

§. 148.

Oprócz wymienionych tu obowiązków, Pisarz załatwiać będzie wszelkie czynności iakie mu przez Dyrekcyą szczegółową lub Prezesa poruczone zostaną.

§. 149.

Kancelliści i dyetaryusze powinni wykonać w Dyrekcyi szczegółowéy przysięgę na rotę następuiącą:

„Ja N. N. przysięgam iż obowią-
„zki kancellisty lub dyetaryu-
„sza podług przepisów instruk-
„cyi, i organizacyi z wszelką gor-
„liwością wykonywać, porucza-

„ne mi akta i papiery pilnie
„strzedz i zachowywać będę; da-
„ne mi polecenia od Dyrekcyi
„szczegółowéy iéy Prezesa i Pi-
„sarza naystaranniéy uskutecznię;
„w całym moim postępowaniu
„wierność i rzetelność zachowam,
„i nic niedopuszczę, coby było
„ze szkodą towarzystwa kredyto-
„wego ziemskiego lub z krzywdą
„interesowanych osób. Tak mi
„Boże dopomóż i niewinna syna
„Jego męko.

§. 150.

Woźny powinien również podług wskazanéy mu roty wykonać przysięgę.

§. 150.

Jeden z kancellistów utrzymywać będzie archiwum i dziennik podawczy Dyrekcyi szczegółowéy.

§. 152.

Archiwum dzielić się będzie na akta ieneralne i akta szczególne. Do pierwszych należeć będą wszelkie urządzenia i pisma do ogółu czynności Dyrekcyi ściągaiące się; rozdział ich na przedmioty podług okoliczności i doświadczenia na posiedzeniu Dyrekcyi zadecydowany zostanie.

§. 153.

Akta szczególne ściągaiące się naywięcey do stosunków ze stowarzyszonemi właścicielami, zakładane bydź powinny podług nazwiska dóbr; ieśliby zachodziła potrzeba założenia innych akt szczególnych, Pisarz uczyni przedstawienie Dyrekcyi, i do iéy decyzyi stosować się będzie.

§. 154.

Utrzymywane bydź powinno do-

kładne reportorium akt którego wzór Dyrekcya Główna przepisze.

§. 155.

Znaydować się także powinien w kancellaryi inwentarz wszelkich utensyliów i sprzętów do Dyrekcyi szczegółowéy należących podpisany przez Pisarza, w którym zmiany zachodzące podług zapadłych decyzyi zapisywane będą.

§. 156.

Nikomu z obcych osób do składu Dyrekcyi nienależących nie wolno będzie czytać pism będących w kancellaryi lub archiwum, tém mniéy udzielane bydź mogą komu akta bez pozwolenia Prezesa. — Radcy wyrabiać powinni referaty w lokalu Dyrekcyi i noszenie akt do domu iest zabronione.

§. 157.

Skoro otworzcne expedycye po zapisaniu na nich prezentaty, oddane zostaną do dziennika, takowe do niego zapisane i numerem bieżącym opatrzone będą.

§ 158.

Utrzymuiący archiwum zapisze w dzienniku nazwisko referenta któremu eppedycya przypisaną została, po czém, dołączy do expedycyi stósowne akta, ieżeli tego będzie potrzeba, i na dole pisma zapisze rubrum tychże akt, a na ich grzbiecie położy numer podania.

Gdyby pismo nie ściągało się do żadnych akt, iuż założonych, Referent przy decyzyi zapisać powinien iż nowe akta założyć należy, co utrzymuiący archiwum uskuteczni.

§ 159.

Obowiązkiem iest utrzymuiącego dziennik i akta, rozdawać nadesłane podania wraz z aktami wyznaczonym przez Prezesa referentom za ich pokwitowaniem w przygotowaney na to książeczce tak, aby w każdym czasie wiedział gdzie iaki numer lub akta znayduią się.

§. 160.

Przed oddaniem do kancellaryi minuty dla iey przepisania na czysto, utrzymuiący dziennik zapisze w tymże dzienniku treść decyzyi i zapełni inne iego rubryki. Rachunek expedycyi do przepisania na czysto kancellaryi oddawanych prowadzony bydź powinien.

§. 161.

Zaraz po przepisaniu przygotowa-

nych expedycyi załatwione numera dołączone zostaną do akt właściwych; przy czém, numer na grzbiecie akt zanotowany, przekreślony bydź winien.

§. 162.

Do woźnego należéć będzie roznoszenie expedycyów w miéyscu, który na ten przedmiot opatrzony bydź powinien stosowną książką do zapisywania zakwitowań przez osoby interessowane. Pisarz książkę tę podpisywać powinien, dla przekonania się czyli woźny expedycyi nie zatrzymuie i czy ie właściwie pooddawał.

§. 163.

Urządzona będzie oddzielna kontrolla co do expedycyi z pieniędzmi tak przychodzących iak i odchodzących. Kwity na expedycye z pieniędzmi

pocztą nadesłane podpisywać będzie Prezes lub Kassyer od tego przez Dyrekcye upoważniony. Lista tych kwitów utrzymywana bydź powinna. Expedycye od Dyrekcyi szczegółowéy z pieniędzmi odchodzące, zanotowane zostaną, w księdze na to przeznaczonéy, a Pisarz dopilnować powinien, aby kwit odbieraiącego expedycye lub poczty, złożony mu został.

§. 164.

Do woźnego należéć będzie utrzymywanie porządku w lokalu Dyrekcyi.

TYTUŁ III.

O Kassyerze i porządku czynności kassowych.

§ 165.

Kassyer który razem i obowiązki

rachmistrza pełnić będzie, wykonać powinien przysięgę podług roty następuiącéy:

„Ja N. przysięgam iż obowiązki „Kassyera i Rachmistrza podług „przepisów instrukcyi i organi„zacyi, tudzież wydanych mi po„leceń, z wszelką gorliwością i „pilnością wypełniać, księgi kas„sowe porządnie utrzymywać i „do nich tak wpływy iak wydatki „z naywiększą rzetelnością zapi„sywać będę; pieniędzy mi powie„rzonych naystaranniey strzedz „nięzaniedbam, w liczeniu pienię„dzy i sporządzaniu rachunków, „oraz w całém moiem postępo„waniu wiernie i sumiennie za„chowam się, i nic nie dopuszczę „coby było ze szkodą towarzy„stwa kredytowego ziemskiego „lub z krzywdą szczególnych in-

„resowanych osób. Tak mi Boże
„dopomoż i niewinna Syna Jego
„męko”.

§ 166.

Jeden z Radców Dyrekcyi mieć będzie dozór nad kassą i pilnować szczególniéy iest obowiązany, aby księgi kassowe nayporządniéy były utrzymywane i aby Kassyer obowiązki swoie pilnie wypełniał.

§. 167.

Kassa złożona bydź powinna w miéyscu sklepioném dobrze obwarowaném i zabezpieczoném dostatecznie od przypadku ognia lub usiłowań złych ludzi. Jeżeliby z zaniedbania w téy mierze szkoda iaka dla Towarzystwa wynikła, członki Dyrekcyi szczegółowéy są za nią odpowiedzialnemi z własnych maiątków;

lecz przeciwnie ieżeli przypadek wydarzył się mimo wszelkich środków ostróżności, i bez winy ze strony urzędników Towarzystwa, za szkodę ztąd wynikłą Dyrekcya nieodpowiada.

§. 168.

Pieniądze składane bydź powinny w skrzyniach żelaznych lub przynaymniéy dębowych dobrze okutych i zamkniętych, w workach ile bydź może iednostaynych, które po przeliczeniu pieniędzy powinny bydź zapieczętowane, przeważone, a na etykiecie ilość pieniędzy i wagę zapisać należy.

§ 169.

Wszelkie fundusze w kassie Dyrekcyi szczegułowey znayduiące się powinny bydź zamknięte dwóma ró-

żnemi kluczami, z których ieden kassyer a drugi Radca dozor nad kassą maiący mieć będzie; zostawać oraz maią pod pieczęciami tychże osób. Klucze od drzwi zewnętrznych do kassy przy samym tylko kassyerze bydź mogą.

§. 170.

Oprócz zwyczaynych prawem oznaczonych dni, poboru i wypłat Dyrekcya szczegółowa za zgłoszeniem się interesenta na każdym posiedzeniu należytość od niego przypadaiącą przyiąć powinna.

§. 171.

Utrzymywana będzie w Dyrekcyi szczegółowéy księga kontrolli, a przez kassyera dziennik kassowy, obeymuiące rubryki każdego rodzaiu przychodu i wydatku.

§172.

Opłaty wnoszone przez interesentów na posiedzeniu Dyrekcyi po przeliczeniu przez Kassyera zaciągnione i podpisane zostaną przez Radcę dozór nad kassą maiącego do księgi kontrolowéy.— Po czém też opłaty Kassyer zaciągnie do dziennika kassowego z wymienieniem pod którym numerem w księdze kontrolowéy zapisane zostały.

Uskutecznienie poboru zapisane będzie do protokułu kassowego, który oddzielnie od zwykłego protokułu posiedzeń utrzymywać i w kassie wraz z pieniędzmi zamykać należy.— Toż samo co do słowa co protokule kassowym będzie zapisane, Radca Dyrekcyi napisze na oddzielnym arkuszu papieru, a komplet Dyrekcyi wraz z Kassyerem podpisać powi-

nien.— Arkusz ten oddany Kassyerowi służyć mu będzie za dowod wpływu.— Po dopełnieniu tych formalności kwit stronie interessowanéy przez Kassyera wydany będzie.

§ 173.

Pobór od szczególnych osób uskuteczniany będzie w ich obecności.

§ 174.

Jeżeli pieniądze pocztą nadesłane będą, kassyer udać się powinien na pocztę i przekonać się czyli worki przyzwoitą wagę trzymaią, i czyli w niczém naruszone nie są.—Odebrane z poczty pieniądze złoży na posiedzeniu Dyrekcyi, dla wciągnienia poboru do ksiąg i postąpienią podług powyższych formalności.

§ 175.

Jeżeli w nadesłanych pieniądzach

gotowizną lub listach zastawnych i kuponach, okaże się bądź na posiedzeniu Dyrekcyi, bądź przy odbiorze przez kassyera brak iakowy, nadsyłaiący brakuiącą ilość dopełnić iest obowiązany i w téy mierze protokułowi odbiorczemu i zaświadczeniom kassyera zupełna wiara daną bydź powinna.

§ 176.

Wypłaty listów zastawnych i kuponów półrocznych prowizyi, uskuteczniane będą na posiedzeniu Dyrekcyi podług art. 183. prawa seymowego. Wszelkie inne wypłaty czynione bydź powinny za kwitami osób interesowanych, które dla nich przygotować, a te podpisać ie własnoręcznie powinni. Gdyby odbieraiący pisać nieumiał, wypłata uskuteczniona bydź powinna w assysten-

cyi osoby pisać umieiącéy, która za interesenta podpisze się. — Assystuiącemi nie mogą bydź osoby do składu Dyrekcyi lub iéy bióra i kassy należące. Przy tych wypłatach uważać także należy aby odbieraiący byli istotnie temi osobami dla których należność iest przeznaczona. — Jeżeli nie są znani z osoby, wypada żądać aby przybyli z rekognoscentem który kwit podpisać winien.

§. 177.

W dniu w którym listy zastawne lub pieniądze pod dwoma kluczami będące, z kassy Dyrekcyi szczegółowéy pocztą przesłane bydź maią, wydane będą Kassyerowi, co w protokule posiedzeń kassowych zapisać należy. Nadto dołączoną będzie do tychże pieniędzy stosowna expedycya. Kassyer w obecności swoiéy

pieniądze lub listy zastawne i kupony na pocztę zanieść każe. Przy oddawaniu takowych poczcie Kassyer zachować powinien wszelkie środki ostróżności, gdyż ieżeliby przy odbieraniu przez interesenta brak iakowy okazał się, Kassyer tylko sam za takowy odpowiedzialnym będzie, z wolnym regressem do expedycyi pocztowéy lub do kogo z prawa wypadnie. — Radca nadzór nad kassą maiący szczególniéy pilnować powinien aby Kassyer na następuiącym posiedzeniu Dyrekcyi kwit pocztowy z odesłanych pieniędzy okazał; kwit ten służyć będzie za tymczasowy dowód wypłaty, lecz Dyrekcya przez korrespondencyą starać się powinna, aby odbieraiący wypłatę, kwit stosowny iak nayrychléy nadesłał.

§. 178.

Przy znacznieyszych wypłatach pieniężnych można pieniądze oddawać w workach zapieczętowanych zawsze iednak zapytać się należy odbieraiącego, czyli żąda, aby pieniądze zostały przeliczone. — Kto worek nieliczony z kassy Dyrekcyi odbierze, i kwit podpisze, niemoże późniéy o brak w worku pod żadnym pozorem użalać się.

§ 179.

Przesyłaiąc Dyrekcyi głównéy wpływy lub raportuiąc o wydatkach Dyrekcya szczegółowa dołączać będzie specyfikacye takowych na oddzielnych arkuszach, z temiż samemi rubrykami iak iest dziennik kassowy, i dla tego potrzebny zapas arkuszy takowych drukowanych zawsze znaydować się powinien.

§ 180.

Przychod i wydatki funduszów administracyinych do dyspozycyi Dyrekcyi szczegółowéy należących, przenoszone będą do księgi kassowéy czyli manuału, którego celem iest aby tak wpływ iak wydatek przez szczegóły wymieniony i przyzwoicie udowodniony został.

§ 181.

Oprócz księgi powyższéy utrzymywana będzie przez Kassyera księga wzaiemnych obrachunków między Dyrekcyą szczegółową a interesentami z funduszów administracyinych należność odbieraiącemi. — Wszelkie więc postanowienia Dyrekcyi względem udzielania forszusow na koszta śledztwa, processa i t. d. Niemniéy zawarte kontrakty o iakie bądź do-

stawy lub roboty kommunikowane bydź powinny Kassyerowi dla założenia rachunku szczególnego interesenta.— Do księgi téy zaciągana także będzie tak należytość iakoteż wypłata każdéy osoby płacę z etatu pobieraiącéy.

§. 182.

Oprócz rewizyi zwyczaynych kassy Dyrekcyi szczegółowéy, które Dyrekcya główna co półroku przedsiębrać będzie, Prezes Dyrekcyi szczegółowéy czynić powinien rewizye nadzwyczayne ile razy tego uzna potrzebę.

§. 183.

Przystępuiąc do rewizyi porównać nayprzód należy czyli dzienik kassowy zgadza się z księgą kontrolową

i ieżeli w téy mierze zachodzi iaka różnica, śledzić wypada pomyłki, przez porównanie protokułu kassowego z szczególnemi pozycyami tak księgi kontrolowéy iak i dziennika kassy.

§. 184.

Następnie rewiduiący przekonać się powinien czyli ogół gotwizny listów zastawnych i kuponów, iaki się podług dziennika kassowego znaydować powinien, istotnie exystuie.

§. 185.

Następnie rewiduiący przekona się czyli fundusze do dyspozycyi Dyrekcyi główney należące, istotnie odesłane zostały i sprawdzi dowody iakie w téy mierze w kassie znaydować się będą.

Co się tycze funduszów administracyinych należących do rozrządzenia

Dyrekcyi szczegółowéy przekonać się należy czyli wszystko do manuału przyzwoicie zostało przeniesione i przechodząc koleyno wszystkie pozycye porównać tak wpływ iak wydatek z dowodami.

§. 186.

Protokuł rewizyi obeymować ma wszelkie szczegóły czynności rewiduiącego, i przez niego i Kassyera podpisany bydź winien. Monita iakie w nim umieszczone zostaną, iak nayrychléy załatwione bydź maią, i tego Dyrekcya pilnie przestrzegać będzie.

§ 187.

Wolno iest Radcom tak Komitetu towarzystwa, iakoteż Komitetu właścicieli listów zastawnych assystować rewizyom kassy przez delegowanych

Dyrekcyi Główney lub Prezesa Dyrekcyi szczegółowych przedsiebranym.

§. 188.

Areszta zakładane na prywatnych należnościach w kassie funduszów administracyinych Dyrekcyi szczegółowéy, doręczane bydź powinny Prezesowi Dyrekcyi szczegółowéy i iéy Kassyerowi, który w myśl art. 562 Kodexu postępowania sądowego oryginał aresztu zawidymować powinien.— Kassyer zapisze wzmiankę o założonym areszcie w księdze wzaiemnych obrachunków z interessentami i przestrzegać będzie aby wypłata przyaresztowanego funduszu bez wyraźnego w téy mierze polecenia Dyrekcyi szczegółowéy uskuteczniona nie została.

§. 189.

Dyrekcya szczegółowa nie iest o-

bowiązana do składania deklaracyi względem przyaresztowanych funduszów w kancellaryi Trybunału, lecz podług Artykułu 559 Kodexu postępowania sądowego wydać powinna stronie interessowanéy zaświadczenie czyli i iaka summa osobie do któréy iest pretensya z funduszów administracyinych pod dyspozycyą Dyrekcyi szczegółowéy będących należy się.

§. 190.

Radcom Dyrekcyi szczegółowéy iéy urzędnikom i officyalistom nie może bydź zaięta, iak tylko czwarta część przypadaiącego im wynadgrodzenia etatem przeznaczonego.

§. 191.

Wykonanie niniéyszego postanowienia Kommissyi Rządowéy Przy-

chodów i Skarbu, tudzież Dyrekcyi Główney Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyjney.

Dnia 14 miesiąca Marca 1826 r.

(podpisano) Zajączek.

Radca Sekretarz Stanu Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Minister Prezyduiący
w Kommisyi Rządowey
Przychodów i Skarbu
(podpisano) *X. X. Lubecki.*

Zgodno z Oryginałem Radca Sekretarz Stanu Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

REJESTR.

Organizacya wewnętrzna Dyrekcyi Główney Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Organizacya wewnętrzna Dyrekcyi Szczegółowych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.